

Πρωτ. _____
 Αριθ. _____
 Διεκπ. _____

Από τα επίσημα Πρακτικά της ΛΑ΄, 15 Δεκεμβρίου 2009, Συνεδρίασης της Ολομέλειας της Βουλής, στην οποία ψηφίστηκε το παρακάτω σχέδιο νόμου:

Αποζημίωση των θυμάτων εγκλημάτων βίας από πρόθεση (Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2004/80/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 29ης Απριλίου 2004) και άλλες διατάξεις

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
 ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**Άρθρο 1
 Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης
 και Ελληνική Αρχή Συνδρομής**

1. Συνιστάται αρχή με την ονομασία «Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης», η οποία λειτουργεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αποφαίνεται, κατά τις διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος, επί των αιτήσεων αποζημίωσης των θυμάτων εγκλημάτων βίας από πρόθεση.

2. Η Αρχή είναι τριμελής και συγκροτείται, με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων από:

α) έναν Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ως Πρόεδρο,

β) έναν Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ο οποίος υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

γ) έναν υπάλληλο της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που είναι τουλάχιστον προϊστάμενος Διευθύνσεως, αναπληρούμενος από προϊστάμενο άλλης Διευθύνσεως.

Τα μέλη της Αρχής με τους αναπληρωτές τους ορίζονται για θητεία δύο ετών, η οποία μπορεί να ανανεωθεί για μία φορά. Παύουν αυτοδικαίως να κατέχουν τις θέσεις αυτές εάν στερηθούν με οποιονδήποτε τρόπο την ιδιότητα υπό την οποία τοποθετήθηκαν.

3. Γραμματέας της Αρχής ορίζεται υπάλληλος με βαθμό τουλάχιστον Β΄, με τον αναπληρωτή του, οι οποίοι υ-

πηρετούν στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η Αρχή συνεδριάζει στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της. Με απόφαση του Προέδρου της δύναται να ορισθεί και άλλος τόπος συνεδριάσεως της Αρχής.

4. Ως αρμόδια «Ελληνική Αρχή Συνδρομής για την αποζημίωση των θυμάτων εγκλημάτων βίας από πρόθεση» (εφεξής Ελληνική Αρχή Συνδρομής) ορίζεται το ειδικό γραφείο συνδρομής που συνιστάται, με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Γενική Διεύθυνση Νομοθετικού Συντονισμού και Ειδικών Διεθνών Νομικών Σχέσεων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Του γραφείου τούτου προϊστάται υπάλληλος της ΠΕ κατηγορίας της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με βαθμό Α΄, ο οποίος γνωρίζει μία τουλάχιστον από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5. Οι ανωτέρω Αρχές μετέχουν στο σύστημα συνεργασίας μεταξύ αυτών και των αντίστοιχων Αρχών των άλλων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

**Άρθρο 2
 Κεντρικό σημείο επαφής**

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, δια της Ελληνικής Αρχής Συνδρομής, ορίζεται ως το κεντρικό σημείο επαφής στην Ελλάδα με σκοπό: α) την παροχή συνδρομής στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την κατάρτιση και δημοσίευση στο Διαδίκτυο εγχειριδίου, στο οποίο περιλαμβάνονται οι πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη - μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2004/80/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 29ης Απριλίου

2004 (ΕΕ L 261/15 της 6.8.2004), β) τη στενότερη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των Αρχών Συνδρομής και των Αρχών Αποζημίωσης στα κράτη - μέλη και γ) την παροχή βοήθειας και την αναζήτηση λύσεων για κάθε δυσκολία που μπορεί να παρουσιαστεί κατά την εφαρμογή του συστήματος συνεργασίας μεταξύ των Αρχών αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ

Άρθρο 3
Ευθύνη για την καταβολή αποζημίωσης

1. Θύματα εγκλημάτων βίας από πρόθεση που έχουν τελεστεί στην ημεδαπή, τα οποία έχουν την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή τους στην Ελλάδα ή στο έδαφος άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης δικαιούνται, κατόπιν αιτήσεώς τους, εύλογης και προσήκουσας αποζημίωσης από το Ελληνικό Δημόσιο.

2. Η αξίωση αποζημίωσης γεννάται: α) στην περίπτωση που ο δράστης του εγκλήματος δεν διαθέτει τους απαιτούμενους προς τούτο πόρους, από την έκδοση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης, β) στην περίπτωση που δεν μπορεί να εξακριβωθεί η ταυτότητα του δράστη, από τη θέση της δικογραφίας στο αρχείο αγνώστων δράστών και γ) στην περίπτωση που ο δράστης δεν μπορεί να διωχθεί ποινικά ή να του επιβληθεί ποινή, από τη θέση της δικογραφίας στο αρχείο με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα ή από την έκδοση αμετάκλητου απαλλακτικού βουλεύματος ή από την έκδοση αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης ή από την με οποιονδήποτε άλλο τρόπο οριστική περάτωση της υπόθεσης.

3. Στις περιπτώσεις α΄ και γ΄ της προηγούμενης παραγράφου, προϋπόθεση για την υποβολή αίτησης αποζημίωσης είναι η αδυναμία του θύματος να ικανοποιηθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο την αξίωση αποζημίωσης που έχει εναντίον του δράστη, η οποία προσδιορίστηκε με τελεσίδικη δικαστική απόφαση.

4. Έγκλημα βίας, κατά την έννοια του παρόντος, θεωρείται: α) κάθε αξιόποινη πράξη από πρόθεση, που τελείται με χρήση σωματικής βίας ή απειλής σωματικής βίας και είχε ως επακόλουθο το θάνατο ή τη βαριά σωματική ή διανοητική πάθηση του θύματος και β) κάθε αξιόποινη πράξη από πρόθεση που τελείται με χρήση σωματικής βίας ή απειλής σωματικής βίας και τιμωρείται με κάθειρξη.

Άρθρο 4
Αρμόδια αρχή

1. Η απόφαση επί της αιτήσεως αποζημίωσης λαμβάνεται από την Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης.

2. Η αίτηση για την καταβολή της αποζημίωσης κατατίθεται στην Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης από το δικαιούμενο πρόσωπο ή από πληρεξούσιό του εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός έτους από το χρόνο γένεσης της αξίωσης, κατά το άρθρο 3 παράγραφος 2 του παρόντος. Εάν ο αιτών έχει την κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του στο έδαφος άλλου κράτους - μέλους, η αίτηση κατατίθεται στην αντίστοιχη Αρχή Συνδρομής του κράτους - μέλους, η οποία την αποστέλλει στην Ελληνική

Αρχή Αποζημίωσης. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης κοινοποιεί το συντομότερο δυνατό στην Αρχή Συνδρομής του οικείου κράτους - μέλους και στον αιτούντα τα ακόλουθα στοιχεία: α) το πρόσωπο ή το αρμόδιο τμήμα που χειρίζεται την υπόθεση, β) απόδειξη παραλαβής της αίτησης, γ) κατά προσέγγιση προσδιορισμό του χρονικού διαστήματος εντός του οποίου αναμένεται να ληφθεί η απόφαση για την αίτηση.

3. Οι ανακριτικές, προανακριτικές και εισαγγελικές αρχές υποχρεούνται να ενημερώνουν με σαφήνεια τα θύματα εγκλημάτων βίας από πρόθεση σχετικά με το ενδεχόμενο δικαίωμά τους για υποβολή αίτησης αποζημίωσης, καθώς και για τις ειδικότερες διατυπώσεις άσκησης του. Για την ενημέρωση αυτή συντάσσεται έκθεση, σύμφωνα με τους όρους των άρθρων 148 έως 153 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

4. Η Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης, για τη διακρίβωση της οικονομικής και εν γένει περιουσιακής κατάστασης του δράστη, ο οποίος φέρεται να μη διαθέτει τους αναγκαίους πόρους για την αποζημίωση του θύματος, δύναται να ζητήσει στοιχεία και πληροφορίες από τις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες, τα υποθηκοφυλακεία και κάθε άλλη δημόσια αρχή.

Άρθρο 5
Συμπληρωματικά στοιχεία

Η Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης ζητεί από τον αιτούντα να υποβάλει, εντός εύλογου χρόνου, όλα τα κατά την κρίση της συμπληρωματικά στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα. Σε περίπτωση που ο αιτών έχει την κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του στο έδαφος άλλου κράτους - μέλους, τα ως άνω στοιχεία ζητούνται δια της οικείας Αρχής Συνδρομής.

Άρθρο 6
Ακρόαση του αιτούντος ή τρίτων προσώπων

1. Η Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, καλεί τον αιτούντα, το δράστη ή τρίτα πρόσωπα, όπως μάρτυρες ή πραγματογνώμονες, να εμφανισθούν αυτοπροσώπως για να καταθέσουν ενώπιόν της. Για την ακρόαση συντάσσεται σχετικό πρακτικό.

2. Στην περίπτωση που ο αιτών ή τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου έχουν την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή τους στο έδαφος άλλου κράτους - μέλους, η Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης ζητεί από την οικεία Αρχή Συνδρομής να διενεργήσει την ακρόαση, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους όπου εδρεύει, και να της διαβιβάσει στη συνέχεια το σχετικό πρακτικό. Δύνатаι, επίσης, σε συνεργασία με την οικεία Αρχή Συνδρομής, να διενεργήσει η ίδια απευθείας την ακρόαση, σύμφωνα με το ημεδαπό δίκαιο, τηλεφωνικώς ή με τη χρήση τηλεομοδιόσκεψης. Στην τελευταία περίπτωση, η Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης δεν μπορεί να υποχρεώσει τον αιτούντα να εμφανισθεί ενώπιόν της.

Άρθρο 7
Γλώσσα

Ως επίσημη γλώσσα για την υποβολή της αίτησης και την ανταλλαγή πληροφοριών, στοιχείων και δικαιολογητικών εγγράφων ορίζεται η ελληνική.

Άρθρο 8**Προσδιορισμός του ποσού της αποζημίωσης**

1. Για τον προσδιορισμό του ποσού της αποζημίωσης εφαρμόζονται οι διατάξεις του ελληνικού δικαίου, με την επιφύλαξη των ειδικότερων διατάξεων του παρόντος νόμου.

2. Η αποζημίωση καλύπτει τα ιατρικά έξοδα και νοσήλια, την απώλεια εισοδήματος για εύλογο χρονικό διάστημα και τα έξοδα κηδείας. Η αποζημίωση δεν καλύπτει την εκ μέρους του θύματος, συγγενούς του ή τρίτου καταβολή λύτρων στους δράστες των εγκλημάτων της αρπαγής (άρθρο 322 Π.Κ.) και της αρπαγής ανηλίκων (άρθρο 324 Π.Κ.). Για τον προσδιορισμό της αποζημίωσης λαμβάνεται υπόψη το τυχόν συντρέχον πταίσμα του θύματος.

3. Κατά τον καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης συνυπολογίζονται οι δαπάνες που τυχόν κατέβαλε το Ελληνικό Δημόσιο για τη νοσηλεία του αιτούντος, καθώς και οποιοδήποτε άλλο ποσό έχει εισπράξει το θύμα από τον δράστη, από την κοινωνική ασφάλιση ή από οποιαδήποτε άλλη πηγή.

Άρθρο 9**Λόγοι αποκλεισμού της αποζημίωσης**

Το θύμα εγκλήματος βίας δεν δικαιούται αποζημίωσης στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Αν η πράξη τελέστηκε μεταξύ μελών εγκληματικής οργάνωσης, συμμορίας ή τρομοκρατικής οργάνωσης.

β) Αν υπαίτια παρέλειψε ή καθυστέρησε να καταγγείλει εντός πέντε ημερών την εις βάρος του τελεσθείσα αξιόποινη πράξη, με αποτέλεσμα να δυσχερανθεί η διακρίβωση της ταυτότητας του δράστη. Αν εμποδίσθηκε από λόγο ανωτέρας βίας να καταγγείλει την σε βάρος του τελεσθείσα αξιόποινη πράξη, η προθεσμία των πέντε ημερών αρχίζει από την άρση του λόγου αυτού.

γ) Αν στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας αρνήθηκε αδικαιολόγητα τη συνδρομή του στις αρμόδιες αρχές, και ιδίως αρνήθηκε να καταθέσει, απέκρυψε ή αμέλησε να προσκομίσει ουσιαστικά αποδεικτικά στοιχεία, με αποτέλεσμα να δυσχερανθεί η διακρίβωση της ταυτότητας του δράστη.

δ) Σε κάθε άλλη περίπτωση, όπου εν όψει των περιστάσεων της συγκεκριμένης υπόθεσης, η αξίωση αποζημίωσης από το θύμα συνιστά κατάχρηση δικαιώματος.

Άρθρο 10**Υποκατάσταση**

Το Ελληνικό Δημόσιο υποκαθίσταται στα δικαιώματα του αποζημιωθέντος θύματος μέχρι το ύψος του καταβληθέντος ποσού.

Άρθρο 11**Κοινοποίηση της απόφασης**

Η Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης κοινοποιεί την απόφασή της στον αιτούντα. Σε περίπτωση που ο αιτών έχει την κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του στο έδαφος άλλου κράτους - μέλους, η απόφαση κοινοποιείται στον αιτούντα και στην οικεία Αρχή Συνδρομής, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ημεδαπού δικαίου, χρησιμο-

ποιώντας το σχετικό έντυπο που καταρτίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρθρο 12**Δικαστικός έλεγχος**

Κατά της απόφασης της Ελληνικής Αρχής Αποζημίωσης επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής στον αιτούντα και στο Ελληνικό Δημόσιο ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου.

Άρθρο 13**Έξοδα**

Η αίτηση αποζημίωσης απορρίπτεται εάν μέχρι την εξέτασή της από την Αρχή Αποζημίωσης δεν προσκομισθεί αποδεικτικό καταβολής παραβόλου. Το παράβολο ορίζεται σε εκατό (100) ευρώ και το ύψος του δύναται να αναπροσαρμόζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ο αιτών απαλλάσσεται από κάθε άλλη επιβάρυνση, που προκαλείται σε όλο το στάδιο της διαδικασίας από την υποβολή της αιτήσεως αποζημίωσης μέχρι την έκδοση αποφάσεως από την Αρχή Αποζημίωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄**ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΑΛΛΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ - ΜΕΛΟΥΣ****Άρθρο 14****Δικαίωμα υποβολής αίτησης για καταβολή αποζημίωσης**

Θύματα εγκλημάτων βίας από πρόθεση που έχουν τελεστεί στην επικράτεια άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία έχουν την κατοικία τους ή τη συνήθη διαμονή τους στην ημεδαπή, δικαιούνται να υποβάλλουν αίτηση στην Ελληνική Αρχή Συνδρομής για τη χορήγηση εύλογης και προσήκουσας αποζημίωσης από την αρμόδια Αρχή Αποζημίωσης του οικείου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τις ειδικότερες προϋποθέσεις που ορίζει το δίκαιο του κράτους αυτού.

Άρθρο 15**Συνδρομή στον αιτούντα**

1. Η Ελληνική Αρχή Συνδρομής παρέχει στον αιτούντα το έντυπο της αιτήσεως, όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες και γενικές οδηγίες ως προς τα τυχόν απαιτούμενα δικαιολογητικά έγγραφα για την άσκηση του δικαιώματος αποζημίωσης.

2. Για το έντυπο της αίτησης και τα τυχόν απαιτούμενα δικαιολογητικά έγγραφα δεν απαιτείται βεβαίωση της γνησιότητάς τους ή η τήρηση άλλων αντίστοιχων διατυπώσεων.

3. Η Ελληνική Αρχή Συνδρομής διαβιβάζει την αίτηση αποζημίωσης στο αντίστοιχο για τη χορήγηση της αποζημίωσης όργανο του οικείου κράτους - μέλους της Ένωσης, χωρίς να προβαίνει σε αξιολόγησή της.

4. Το έντυπο της αίτησης και τα τυχόν απαιτούμενα δικαιολογητικά έγγραφα μεταφράζονται με φροντίδα και έξοδα της Ελληνικής Αρχής Συνδρομής στην επίσημη

γλώσσα ή σε μια από τις επίσημες γλώσσες του οικείου κράτους - μέλους, στο οποίο εδρεύει το αντίστοιχο για τη χορήγηση αποζημίωσης όργανο στο οποίο αποστέλλονται, ή σε οποιαδήποτε άλλη κοινοτική γλώσσα, την οποία το εν λόγω κράτος - μέλος έχει δηλώσει ότι αποδέχεται.

Άρθρο 16

Συνδρομή στην ακρόαση του αιτούντος

1. Η Ελληνική Αρχή Συνδρομής παρέχει τη συνδρομή της στην αντίστοιχη Αρχή Αποζημίωσης του οικείου κράτους - μέλους κατά τη διενέργεια ακρόασης του αιτούντος ή τρίτων προσώπων, όπως είναι ιδίως οι μάρτυρες ή οι πραγματογνώμονες.

2. Προς το σκοπό αυτόν η Ελληνική Αρχή Συνδρομής, μετά από σχετικό αίτημα της Αρχής Αποζημίωσης του οικείου κράτους - μέλους: α) συντρέχει αυτήν κατά τη διενέργεια απευθείας από αυτήν της ακρόασης τηλεφωνικά ή με τη χρήση τηλεομοιοτυπίας, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, παρέχοντας και εξασφαλίζοντας την απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή ή β) διενεργεί η ίδια την ακρόαση, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, και στη συνέχεια διαβιβάζει το σχετικό πρακτικό στην Αρχή Αποζημίωσης του οικείου κράτους - μέλους. Στην τελευταία αυτή περίπτωση το πρακτικό ακρόασης, το οποίο συντάσσεται στην ελληνική γλώσσα, μεταφράζεται στην επίσημη ή σε μια από τις επίσημες γλώσσες του οικείου κράτους - μέλους ή σε οποιαδήποτε άλλη κοινοτική γλώσσα, την οποία το εν λόγω κράτος - μέλος έχει δηλώσει ότι αποδέχεται.

3. Οι σχετικές δαπάνες που προκαλούνται στην Ελληνική Αρχή Συνδρομής βαρύνουν το Ελληνικό Δημόσιο.

Άρθρο 17

Ρύθμιση ειδικών, οργανωτικών και λεπτομερειακών θεμάτων

1. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που εκδίδεται μετά από εισήγηση της Ελληνικής Αρχής Αποζημίωσης, ρυθμίζεται κάθε άλλη λεπτομέρεια που αφορά στη λειτουργία και την οργάνωση της Αρχής, καθώς και στη διαδικασία εξέτασης των αιτήσεων αποζημίωσης.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθορίζεται η αποζημίωση που χορηγείται κατά συνεδρίαση στα μέλη της Αρχής και στον γραμματέα αυτής, εφόσον συνεδριάζει εκτός ωραρίου λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών.

Άρθρο 18

Χρονικό πεδίο εφαρμογής

1. Το κατά την έννοια του παρόντος δικαίωμα αποζημίωσης παρέχεται μόνο στα θύματα εγκλημάτων βίας από πρόθεση, τα οποία έχουν τελεστεί μετά την 1η Ιανουαρίου 2006.

2. Η προθεσμία του άρθρου 4 παράγραφος 2 αρχίζει από την ισχύ του παρόντος νόμου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 19

1. Τα δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφια της παραγράφου 3 του άρθρου 23 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1756/1988 (ΦΕΚ 35 Α΄), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 9 του ν. 3514/2006, αντικαθίστανται ως εξής:

«Εφόσον στον Άρειο Πάγο λειτουργούν τρία ποινικά τμήματα, στο προηγούμενο κατά τη σειρά της αρίθμησης τμήμα εισάγονται οι αιτήσεις αναίρεσης, στις οποίες κατά την προσβαλλόμενη απόφαση ή κατά το προσβαλλόμενο βούλευμα το επώνυμο του κατηγορουμένου (ανααιρεσιόντος ή ανααιρεσιβλήτου) ή του πρώτου από αυτούς, αρχίζει από τα γράμματα Α μέχρι και ΚΑ, στο δεύτερο εισάγονται όσων το επώνυμο αρχίζει από τα γράμματα ΚΒ μέχρι και ΠΑ και στο επόμενο τμήμα εισάγονται οι υπόλοιπες υποθέσεις. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις των άρθρων 451, 528 και 529 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου, επιτρέπεται να μεταβάλλεται ο τρόπος κατανομής των αιτήσεων αναίρεσεων μεταξύ των ποινικών τμημάτων του ίδιου δικαστηρίου.»

2. Οι υποθέσεις, για τις οποίες πριν την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού επιδόθηκαν κλήσεις προς συζήτηση στα ποινικά τμήματα, εκδικάζονται στο τμήμα στο οποίο είχαν εισαχθεί.

Άρθρο 20

Η αποζημίωση για υπερωριακή απασχόληση κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες και νυκτερινές ώρες των μηνών Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου 2008, που οφείλεται στους υπαλλήλους των καταστημάτων κράτησης, καταβάλλεται εντός του έτους 2009 ή του έτους 2010 από τις εγγεγραμμένες πιστώσεις του φορέα 17-310, Κωδικός Αριθμός Εξόδου 0512, του Τακτικού Προϋπολογισμού έτους 2009 ή έτους 2010.

Άρθρο 21

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, όταν για τη στελέχωση καταστήματος κράτησης απαιτείται η μεταφορά μεγάλου αριθμού προσωπικού από κατάστημα που εδρεύει σε άλλο νομό, επιτρέπεται να μεταφέρεται το προσωπικό αυτό με κρατικά ή μισθωμένα οχήματα. Με όμοια απόφαση προσδιορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία της μεταφοράς και κάθε άλλο συναφές θέμα.

Άρθρο 22

Η παράγραφος 1 του άρθρου 495 Κ.Πολ.Δ. όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ.1 του άρθρου

50 του ν. 3772/2009 (ΦΕΚ 112 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα ένδικα μέσα της ανακοπής ερημοδικίας, της έφεσης, της αναψηλάφησης και της αναίρεσης ασκούνται με δικόγραφο που κατατίθεται στο πρωτότυπο στη γραμματεία του δικαστηρίου που έχει εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση ή στη γραμματεία του πρωτοδικείου της μεταβατικής έδρας, αν προσβάλλεται απόφαση εφετείου που συνεδρίασε σε μεταβατική έδρα.»

Άρθρο 23 **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Στα ένδικα μέσα που ασκήθηκαν στο πλαίσιο της παρ. 1 του άρθρου 495 Κ.Πολ.Δ., όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 50 του ν. 3772/2009, εφαρμόζεται η παρ.1 του άρθρου 24 του Εισαγωγικού Νόμου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

2. Τα ένδικα μέσα που κατατέθηκαν στο γραμματέα του ειρηνοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου κατοικούσε ή διέμενε προσωρινά ο δικαιούμενος, διαβιβάζονται, με επιμέλεια του γραμματέα του ειρηνοδικείου, στη γραμματεία του δικαστηρίου που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ισχύ του παρόντος νόμου.

Άρθρο 24 **Τροποποίηση του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας**

1. Η παρ. 3 του άρθρου 282 Κ.Π.Δ. αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί αντί για περιοριστικούς όρους - εάν αιτιολογημένα κριθεί ότι οι τελευταίοι δεν επαρκούν - εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της πρώτης παραγράφου του άρθρου αυτού, μόνο αν ο κατηγορούμενος διώκεται για κακούργημα και δεν έχει γνωστή διαμονή στη χώρα ή έχει κάνει προπαρασκευαστικές ενέργειες για να διευκολύνει τη φυγή του ή κατά το παρελθόν υπήρξε φυγόποινος ή φυγόδικος ή κρίθηκε ένοχος για απόδραση κρατουμένου ή παραβίαση περιορισμών διαμονής, εφόσον από τη συνδρομή των παραπάνω στοιχείων προκύπτει σκοπός φυγής ή κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανό, όπως προκύπτει από προηγούμενες αμετάκλητες καταδικές του για ομοειδείς αξιόποινες πράξεις να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Εάν η αποδιδόμενη στον κατηγορούμενο πράξη απειλείται στο νόμο με ισόβια κάθειρξη ή πρόσκαιρη κάθειρξη με ανώτατο όριο τα είκοσι έτη, προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί και όταν με βάση τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανό να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Μόνο η κατά το νόμο βαρύτητα της πράξης δεν αρκεί για την επιβολή προσωρινής κράτησης.

Σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον αιτιολογημένα κρίνεται ότι δεν επαρκούν οι περιοριστικοί όροι, μπορεί να επιβληθεί προσωρινή κράτηση και για το πλημμέλημα της ανθρωποκτονίας από αμέλεια κατά συρροή, αν προκύπτει σκοπός φυγής του κατηγορουμένου, με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου. Στην περίπτωση αυτή, το ανώτατο όριο της προσωρινής κράτησης είναι

διάρκειας έως έξι μηνών.»

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 287 Κ.Π.Δ. αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν η προσωρινή κράτηση διαρκέσει έξι μήνες, ή στην εντελώς εξαιρετική περίπτωση της ανθρωποκτονίας από αμέλεια κατά συρροή τους τρεις μήνες, το δικαστικό συμβούλιο αποφαινεται με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμά του, αν πρέπει να απολυθεί ο κατηγορούμενος από τις φυλακές ή να εξακολουθήσει η προσωρινή κράτησή του.»

3. Το άρθρο 296 Κ.Π.Δ. αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο σκοπός των περιοριστικών όρων είναι να αποτραπεί ο κίνδυνος τέλεσης νέων εγκλημάτων και να εξασφαλιστεί ότι εκείνος στον οποίο επιβλήθηκαν θα παραστεί οποτεδήποτε στην ανάκριση ή στο δικαστήριο και θα υποβληθεί στην εκτέλεση της απόφασης.»

Άρθρο 25 **Τροποποίηση του Κώδικα Νόμων για τα Ναρκωτικά**

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 3459/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η συνδρομή ή μη των προϋποθέσεων της προηγούμενης παραγράφου διαπιστώνεται κατά την άσκηση της ποινικής δίωξης και σε κάθε φάση της ποινικής διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 177 Κ.Π.Δ.»

2. Στο άρθρο 30 του ν. 3459/2006 προστίθεται παράγραφος 6, η οποία έχει ως εξής:

«6. Ο κατά νόμο ποινικός χαρακτήρας των πράξεων που τελέστηκαν από δράστη, στο πρόσωπο του οποίου συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1, κρίνεται με βάση την απειλούμενη στην παράγραφο 4 στοιχεία β' και γ' ποινή.»

3. Το άρθρο 40 του ν. 3459/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 40 **Απόλυση υπό όρο**

Όσοι καταδικάσθηκαν, υπό τις επιβαρυντικές περιστάσεις των άρθρων 23 και 23 Α του παρόντος, σε ποινή ισόβιας κάθειρξης, μπορούν να απολυθούν υπό τον όρο της ανάκλησης εφόσον έχουν εκτίσει τουλάχιστον είκοσι πέντε έτη. Στον κατά το προηγούμενο εδάφιο κατάδικο δεν μπορεί να χορηγηθεί η υπό όρο απόλυση, αν δεν έχει παραμείνει στο σωφρονιστικό κατάστημα για χρονικό διάστημα είκοσι ετών.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 105 επ. Π.Κ.. Η κατά το άρθρο 106 παρ. 2 Π.Κ. επιβολή ορισμένων υποχρεώσεων στον απολυόμενο, όπως η παρακολούθηση θεραπευτικού προγράμματος μετά από αίτησή του, η εμφάνισή του κατά διαστήματα σε αστυνομικό τμήμα ή σε άλλη δημόσια αρχή, η τήρηση της απαγόρευσης να μεταβαίνει ή διαμένει σε ορισμένο τόπο, η τήρηση της απαγόρευσης να συναναστρέφεται ή να συναντάται με ορισμένα πρόσωπα, είναι υποχρεωτική.»

4. Η περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 42 του ν. 3459/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Η κρίση για την επιβολή ή συνέχιση προσωρινής κράτησης πρέπει οπωσδήποτε να λαμβάνει υπόψη τα στοιχεία από τα οποία προκύπτει αν ο κατηγορούμενος είναι εξαρτημένος.»

Άρθρο 26
Προσωρινά μέτρα για την άμεση βελτίωση
των συνθηκών διαβίωσης στα Καταστήματα Κράτησης

1. Η στερητική της ελευθερίας ποινή, η οποία έχει καταγνωσθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και δεν έχει καταστεί αμετάκλητη, εφόσον δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη, συμπεριλαμβανομένης και της πενταετούς κάθειρξης, μετατρέπεται, με αίτηση του καταδικασθέντος, σε χρηματική. Η αίτηση μετατροπής υποβάλλεται παραδεκτά εντός δύο μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου στο δικαστήριο που εξέδωσε την καταδικαστική απόφαση και γίνεται δεκτή εκτός εάν, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση, το δικαστήριο κρίνει, από την εν γένει συμπεριφορά του καταδικασθέντος, τη βαρύτητα του εγκλήματος και την προσωπικότητά του, ότι η μετατροπή δεν αρκεί για να αποτρέψει τον δράστη από την τέλεση άλλων, ανάλογης βαρύτητας, αξιόποινων πράξεων. Οι ως άνω διατάξεις εφαρμόζονται και για τα εγκλήματα που προβλέπονται στην παρ. 11 του άρθρου 82 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και για τις ήδη συγχωνευθείσες ποινές, από τις οποίες η βαρύτερη δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη κατά τα ανωτέρω. Η προθεσμία για την άσκηση τυχόν προβλεπόμενων κατά της καταδικαστικής αποφάσεως ενδίκων μέσων αναστέλλεται κατά το διάστημα από της υποβολής της ανωτέρω αιτήσεως μέχρι της εκδόσεως αποφάσεως του δικαστηρίου περί

της μετατροπής ή μη της ποινής. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, το τυχόν ένδικο μέσο κατά της καταδικαστικής αποφάσεως θεωρείται ως μη ασκηθέν.

2. Το ποσό της μετατροπής καθορίζεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση, αφού ληφθεί υπόψη η οικονομική κατάσταση του καταδικασμένου. Το ελάχιστο ποσό της κατά την προηγούμενη παράγραφο μετατροπής ορίζεται, για κάθε ημέρα φυλάκισης, σε τρία (3) ευρώ. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 5 του άρθρου 82 του Ποινικού Κώδικα και της 50492/2008 (ΦΕΚ 1112 Β΄) κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

3. Η κατά τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων μετατροπή είναι περιοριστική της ελευθερίας ποινή, που δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη φυλάκισης, μπορεί να μετατρέπεται περαιτέρω, με την ίδια ή μεταγενέστερη απόφαση του δικαστηρίου που αποφάσισε τη μετατροπή, σε ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας, αν το ζητεί ή το αποδέχεται εκείνος που καταδικάσθηκε και εφόσον η παροχή τέτοιας εργασίας από το συγκεκριμένο καταδικασμένο είναι εφικτή. Εάν ο κατάδικος που παρέχει κοινωφελή εργασία έχει εκτίσει με τον τρόπο αυτόν τα τρία πέμπτα της ποινής του, μπορεί να τύχει απόλυσης υπό όρο κατ' εφαρμογή των άρθρων 105 επ. Π.Κ..

Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 3727/2008, όπως ισχύει, καταργείται.

Άρθρο 27
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν στις επί μέρους διατάξεις του ορίζεται διαφορετικά.

Αθήνα,

2009

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Δ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ